

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVIŠEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . R 84[—]
 za pol leta . R 42[—]
 za četrt leta . R 21[—]
 za 1 mesec . R 7[—]

Za Ljubljano mesečno 7[—]Uredništvo in uprava:
Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Jadransko vprašanje se bo reševalo na posebni konferenci.

LDU Beligrad, 10. aprila. Rimski dopisnik »Politike« javi: Sinočno vest iz Londona, ki poluradno potrjuje, da se bo v San Remu posvetila vsa pozornost rešitvi jadranskega vprašanja, so vsi krogi sprejeli z velikim zadovoljstvom. Listi pišejo, da bo jadransko vprašanje rešeno na tej konferenci. Kakor se splošno sodi, bo konferenca trajala samo pet dni, to je od 19. do 24. t. m. Ne samo iz kratke dobe zasedanja konference, marveč tudi iz drugih okoliščin se more sklepati, da zadovoljnost Italijanov nikakor ni utemeljena in da bodo zavzniki odpotovali iz San Rema ter pustili jadransko vprašanje na oni točki, kakor na

mirovnih konferencah v Londonu in Parizu. Načelnik pisarne ministrskega predsedništva je že pred tednom odpotoval v San Remo, da pripravi vse potrebno za bivanje in delovanje delegatov. Za jugoslovensko delegacijo so pripravljena stanovanja v hotelu Regina. Ministrskega predsednika Nittija bosta spremljala minister za zunanje posle Scialoja in državni podtajnik v ministrstvu za zunanje stvari conte Sforza, o katerem v Italiji sodijo, da je med diplomati najboljši poznavatelj razmer v Jugoslaviji. Sforza je bil tudi zastopnik Italije pri naši vladi na Krfu.

Divjaštvo samostojnih.

Vel. Gaber, 12. aprila. Včeraj je skliči okrajna kmečka zveza v Velikem Gabru političen shod. Neki Bukovec in mlade iz Velike Loke sta organizirala divjo pitepaško tolpo samostojnih razgrajev in vpriporila na zborovališču peboj ter tako pokazala umevanje in duh stranke samostojnih pretepačev. Dejanjsko so napadli naše govornike poslanca Bro-

darja, dr. Stanovnika in Josipa Galeta s Trebeljevega ter odbornike kmečke zveze. — Ako vlada ne poskrbi, da se zborovalna svoboda varuje, bodo pač morali naši možje misliti na druga sredstva, kako preprečiti samostojno podivjanost, ki s po-boji širijo svoje zločinske nazore. Bukovca in Hladeta pa priporočamo državnemu pravdnistvu.

Za REKO.

LDU Ljubljana, 11. aprila. Protestni skupščini v Zagrebu je bila odposlana nastopna brzojavka: Danajšnji protest hrvatske centrale bodi tudi tolmač istega mišljenja in protesta cele Slovenije. Nikdar ne bomo priznali v nasprotju z nacionalnim principom usiljenih na državnih granic. Premesi smo mnogo žrtev pohlepnosti sosednega imperializma; inkarnacije naše gospodarske svobode, naše Reke, pa pod nobenim pogojem ne bomo žrtvovali, naj pride karkoli hoče. Ljubljana, 11. aprila 1920. Za Slovensko ljudsko stranko: Bogumil Remec; za Slov. krščansko-socialno zvezo: profesor Mazovec; za Slov. Stražo: dr. M. Natlačen.

ZA INVALIDE.

LDU Beligrad, 10. aprila. V kratkem izide naredba o invalidih, ki jo je bil svoj čas izdelal minister Korač. Naredba ostane neizpremenjena. Izpremeni se le v toliko, v kolikor to zahteva sedanje finančno stanje države.

LDU Beligrad, 10. aprila. Velika ko-njeniška vojašnica v Zemunu se preuredi v velik invalidski dom. Namestili se bodo v nem najprej slepci in potem oni vojni po-labljeni, za katere ni mesta v Beligradu.

MIROVNI POSVET.

LDU Pariz, 11. aprila. (Dun. KU) An-glijski ministrski predsednik Lloyd Geor-ge se bo izkrcal v Marseillesu, odkoder se bo podal z avtomobilom v San Remo. Ka-sar doznaya »Echo de Paris«, se bodo v San Remu bavili zlasti z nemško mirovno pogodbo. Nadaljevala se bodo tudi v Lon-donu začeta pogajanja glede ruhrskega okrožja.

RENNER V RIMU.

LDU Rim, 11. aprila. (Dun. KU) »Gi-or-nale d' Italia« priobčuje interview z av-glijskim državnim kanclerjem dr. Renner-razen v katerem ta izjavlja, da bi Avstrija kar najhitreje uredila vprašanje ljudskega glasovanja in meja, ker še vedno ni miru, da je mirovna politika in stremi za tem, da država lahko žive. Donavska federa-stroogovna je sestajala le iz dveh držav, pa se je morala boriti z neizmernimi težko-čami, koliko težje bi bilo to pri petih ali šestih državah.

LDU Rim, 11. aprila. (Dun. KU) »Po-reno Romano« javi o včerajšnji konfe-renci avstrijskega državnega kanclerja dr. Rennerja z italijanskim ministrskim pred-letnikom Nittijem, da je dr. Renner v top-malnske mirovne pogodbe, zlasti kar se ti-če onih omejitev, ki ovirajo vzpostavitev avstrijskega življenja. Ministrski pred-nik Nitti je izjavil, da bo skupno s svo-jimi tovariši v ministrstvu posvečal temu vprašanju svojo pažnjo.

Boj proti krščanstvu.

Komunistično ali radikalno socialistič-no gibanje je šlo že v svojem početku v tisto temeljno napako, iz katere mora slediti polom. Kar so iznašli meščanski svobodomislec v boju proti krščanstvu, to je prevzela za njimi socialna demokracija, isto je proglasil sedaj komunizem: boj in sovražstvo proti krščanstvu. S tem si je ko-munistično gibanje, najsi ima sicer navidez še tako lepe in sijajne cilje, zaprlo pot svo-bodnega razmaha. Utonilo, propadlo bo v blatu najbolj neumne liberalne in meščan-sko-sovobodomiselnne farške gonje.

Socialno vprašanje, to smo poudarjali že nešteto krat, se ne bo dalo rešiti brez krščanstva, brez njegovih moralnih zapo-vedi. Kdor meni, da bo vrgel krivično ob-last kapitalizma in da bo na njegovo me-sto postavil oblast pravičnosti — brez kr-ščanstva, si bo razbil glavo ob skali. Kr-ščansko socialno gibanje ima v sebi dovolj močnih in silnih idej, ki bodo ob primer-nem sodelovanju ljudskih množic zdrobile zlato tele ter na njegovo mesto postavile vero in zaupanje v Boga, Pravičnost in Ljubezen.

Žal nam je, da mora delavsko ljudstvo še vedno prenašati vso neizmerno neumno in brezuspešno vpitje židovskega svobodo-miselstva, ki ima le ta namen, da ljudstvu zakrije pravi vzrok socialne bede sedanje-ga časa.

Moderni komunizem gre ista pota. To priča njegov program, ki ga je sestavil ru-ski boljševik Buharin. V tem komunistič-nem programu zavzema važno mesto po-glavje o boju proti veri v Boga in proti cerkvi in krščanstvu. Buharin v svojem pro-gramatičnem govoru nazivlje »vero v Boga strup, ki zastruplja ljudstvo.« »Bog je krut stavec, ki svoje podložnike neusmiljeno kaznuje.« »Bog je baje bogat gospod, last-niki sužnjev.« »Vera v Boga je vera v su-ženjstvo.« »Iz vsega tega izhaja program komunistov glede vere in cerkve. Proti veri se moramo boriti, ne s silo, ampak s prepričanjem.«

Vse to so že slabše in boljše povedali nešteti svobodomislec judovskega in ne-judovskega pokolenja, svobodomislec z milijoni v žepu ali brez njih. Ta del progra-ma je tedaj več ali manj posrečena kopija raznih meščanskih svobodomiselnih pro-gramov. Sedaj gre le za to, ta stari pro-gram vseh sovražnikov vere v Boga in križ zanesiti tudi v delavske množice. To dela sedaj komunizem s tem, da te protikrščan-ske fraze izrablja v boju delavskih množic proti sedanjim krivičnim razmeram. Delav-stvo in njegove koristi — vpijejo. Mislijo pa na boj proti krščanstvu.

Razmere v naši domovini ponekod ka-žejo, da se jim je to deloma posrečilo. Ve-lika večina delavstva seveda o tem noče nič slišati. Tam pa komunisti tudi lepo molče o svojem pravem programu, dokler ne pride njihov čas. Toda imeli smo že pri-liko opozoriti boj komunistov proti cerkvi. Na Mažarskem so se lani komunisti povzpeli do vlade. — Po cestah in trgih mažarskih mest, kjer so vladali komunisti, so se v dneh komunistične vlade nepresta-jo čuli klici: »Ni Boga!« V Šopronju in drugod so silili duhovnike, da bi na lecah oznanjali komunistično bogotajsko geslo: »Ni Boga!« Strahopetni so se udali, po-gumni pa so rajši trpeli, kakor da bi se udali. Vsako nedeljo so komunisti pred cerkvijo imeli brezbožne govore. V maju l. 1919 so od duhovnikov in redovnikov zahtevali, da se odreko duhovniškemu po-klicu. Prisiliti so jih hoteli k temu s tem, da so jim odvzeli možnost, hraniti se. Le z milodari vernikov so se mogli preživljati. S silo so hoteli ubiti krščanstvo. Buharin sicer govori, da je treba vero ubiti s pre-pričanjem, a ne s silo. Toda zapeljane mase so pozabile na prepričanje in rabile silo. S tem so ponovile le zgodovino krščanstva dveh tisočletij. In vendar ni vse nič poma-galo.

Že dva tisoč let se trudijo sovražniki krščanstva, da premagajo krščansko misel. Stranke, države, vojske — vse se je že bo-rilo proti krščanski misli, a vse je obležalo zdrobljeno. Socialna demokracija gre h koncu. Komunizem pojde isto neslavno pot.

Krščanstvo pa, ki je v boju vstrajalo že dva tisoč let, bo ostalo in zmagalo, ko tudi o komunistih ne bo več sledu. Delavsko ljudstvo bo s krščansko mislijo zmagovalo in delavska moč bo rasla z močjo in silo krščanske pravičnosti.

Zato smo uverjeni o zmagi krščanske-ga socializma ter prepričani o porazu ma-terijalističnega socializma in komunizma.

STAVKA V INNSBRUCKU.

LDU Innsbruck, 11. aprila. (DunKU.) Listi pročaajo, da so včeraj jutraj začeli stavkati občinski delavci.

MAŽARSKA.

LDU Budimpešta, 11. aprila. (DunKU.) Danes se je vršila po vsej deželi zaprisega mažarske narodne armade na ustavo, ki jo predpisuje prvi po narodni skupščini spre-jeti zakon. V Budimpešti je izvršil te posle državni upravnik Horthy.

Politične novice.

+ Orlovsko vprašanje na Hrvatskem. Povodom nesramnega napada starega za-grebškega framasonskega glasila »Obzor« proti mariborskemu orlovskemu taboru in orlovstvu sploh piše »Narodna Politika« med drugim: »Ob koncu šepnemo »Obzoru« na uho, da se je v svojem prerokovanju (da se bo na mariborskem taboru osnoval hrvatski Orel, o. p.) prevaril, ker mi ne nameravamo osnovati nikakih hrvatskih Or-lov. Toda če bo Sokolski Savez poslušal »Obzorov« nasvet in začel gonjo proti ma-riborskemu sestanku — kar menda pač v lastnem interesu ne bo storil — tedaj mi boj sprejememo in smo pripravljeni!«

+ Centralni svet Hrvatske ljudske stranke bo zboroval dne 2. maja t. l. v Za-grebu. Na dnevnem redu bodo naslednje točke: Volitev vodstva hrv. ljudske stran-ke; poročilo o notranji in zunanji politiki; poročilo o organizaciji in strankinem časopisu.

+ Češki socialisti za bližnje volitve nikjer ne kandidirajo na prvem mestu de-lavca, razun v okraju Karlove vari. Povsod so na prvem mestu, kjer je zmaga najbolj gotova, razni tajniki, uradniški organizacij itd. To je tista stranka, ki se vedno baha, češ da je delavska, ki pa po zatrdilu češke-ga svobodomiselnega lista »Nový Čas« »dela odkrito skupaj z judi, ki jim gre na roko«. Seveda judov ne najdeš med delav-ci, pač pa med voditelji. Zato morajo judje jahati, delavci jih pa nositi.

+ Za delavsko vlado na Nemškem. »Arbeiterzeitung« priobčuje na uvodnem mestu dopis iz Berlina, v katerem člankar nujno opozarja nemški proletarijat, posebno pa radikalne struje, naj uporabijo sedanji ugodni trenotek za to, da se v Nemčiji ustanovi delavska vlada, ki bi enkrat za vselej napravila konec militarizmu in vsem njegovim ciljem in končnoveljavnim utrdila socialno republiko. Ta vlada naj bi ne bila socialistična, ampak delavska vlada, v ka-teri naj bi bili zastopani vsi proletarski slo-ji z nastavljenici in uradniki vred. Le tedaj, ako bi pri volitvah dobili socialisti absolut-no večino, bi se dalo govoriti o izključno socialistični vladi. Zaenkrat pa naj bi šel ves delavski proletarijat složno v volitve z geslom delavske vlade. Posebej pa naj bi vse socialistične stranke sklenile volilni dogovor in postavile enotne volilne liste. Člankar se posebej obrača na radikalne so-cialistične struje, naj v usodni uri iz napač-nega radikalizma ne razbijajo delavske slo-ge in dosegljivih ciljev ter jih opozarja, da so ne le Däumig, ampak tudi Karel Radek in zastopnik komunistov Piek izjavili, da sta diktatura proletariata in sovjetski državni sestav zaenkrat v Nemčiji neizvedljiva. dov.

+ Politične razmere na Mažarskem. Med vladnimi strankami, ki imajo drugače bitno enak program: antisemitičen, naro-den in krščanski, vsled osebnih nasprotij ne pride do miru in ustaljenja. Vsak hip so na tem, da se navidezna sloga razbije tudi nazunaj. Skupaj jih drži največ narod-ni šovinizem, ki je tak, kakor je bil in se peča z obupnimi načrti. Sedaj se vladni blok zopet pogaja s socialisti, da bi vsto-

Širite „Večerni list“!

pili v vlado. Kakor povsod, sta tudi med mažarskimi socialisti dve struji. Zmernejši, narodno misleči socialisti so za složno sodelovanje z ostalimi strankami, leva struja pa izjavlja, da za sovražnika ne smatra toliko Čehov kakor Horthyja. Prvi po vsej priliki prevladujejo v budimpeštanskem strankinem vodstvu, drugi imajo svoje središče v Požunu in delujejo pod pokroviteljstvom čeških socialistov. Med Mažari ne uživajo simpatij ne eni ne drugi, tačas temnanj, ker se vrše sodne razprave proti komunističnim vodjem in prihajajo na dan vedno nova strašna grozodejstva teroristov. Tako je dal en sam poveljnik terorističnih čet umoriti ozir. vtopiti 334 ljudi. — Tudi prostozidarji so danes na Ogrskem zloglasna firma. Pretesno prijateljstvo jih je vezalo s prevratnimi življi, preveč židovskih boljševističnih vodij je izšlo iz njihovih vrst. Da kolikor toliko zadostne javnemu mnenju, so mažarske lože izstopile iz mednarodne zveze in se postavile na narodni temelj; a tudi s tem si niso pridobile kredite, zato je vodstvo velike lože v Budimpešti te dni dalo vsem ložam napotek, naj ob danih okoliščinah ustavijo vsako delo in čakajo boljših časov. Prostozidarsko glasilo »Vilag« bo pa izhajalo dalje in pripravljalo prostozidarstvu lepše dneve. V tem pa dela mažarska ireidenta v zasedenem ozemlju obupne poizkuse, da dvigne revolucijo. Sreče nima nikjer.

+ **Italijanski socialisti v Avstriji in na Ogrskem.** Italijanska socialistka Della Seta in Vella sta po dolgem prizadevanju dobila potna lista za potovanje v Avstrijo in na Ogrsko. Poslana sta od strankinega vodstva, da stopita v stik z avstrijskimi in mažarskimi komunisti.

+ **Ruski izseljenci v Jugoslaviji.** Veliko število ruskih beguncev in prejšnjih emigrantov je zaprosilo za službo v Jugoslaviji in optira na naše državljanstvo, ker nameravajo za vedno ostati v naši državi.

+ **Ostra sodba o razumništvu.** Karl Tschuppik se v uvodniku »Prager Tagblatt« peča z obupnimi tožbami duševnih delavcev nad današnjim časom, ki jih preti popolnoma potisniti v ozadje in dati v vsakem oziru prednost in vodstvo ročnim delavcem. Članek je mnenja, da so tožbe in skrbni takozvane inteligence pač opravičene, kar tiče gnotne strani in je prav, da z organizacijo skuša zavarovati svoje gnotne koristi. Obtoževati pa čas radi tega, ker izmika inteligenci iz rok duševno vodstvo v državi — drugih upravnih tvorbah ter v družbi sploh, od tega pa dosedanja inteligenca nima nobene pravice. Kajti ona ni nikoli nepodkupno služila visokim idealom, marveč se je v svojem vodstvu da vedno voditi od interesov gotovih krogov in slojev, katere interese je smatrala za svoje. Pod njenim vodstvom je svet doživel strahovit pojem, čegar posledice ravnokar preživljamo. Zato — zaključuje članek — ni nikakega »razreda« intelektualcev, ki bi si smel prisvajati kakršnekoli predprave; taka pravica bi veljala le po prestani preizkušnji. Polom duševnikov je pa zaigral vsako kolektivno pravico. »Kar je ostalo po optični prevari, v kateri je svet še l. 1914. videl svoje razumnike, to je gotova vsota strokovnega znanja različne vrste in različne koristnosti. Koristnost bo določala njegovo vrednost in s tem njegovo plačilo. Toda ve, da je izobrazba legitimacija na predprave duha, smo po polomu naših izobraženecv dali končnoveljavno slovo.«

Dnevne novice.

— **Umrl je 10. t. m. v Kamniku zlatomašnik in župnik v pokoji. g. Mihael Koželj, star 79 let. Pogreb danes. R. i. p.!**

— **Zlobno poškodovanje brzojavnih in telefonskih naprav.** Poštno ravnateljstvo javlja: Brzojavni pazniki javljajo vedno česče poštnemu ravnateljstvu, kako škodo povzročajo poštni in brzojavni upravi dan na dan šolski otroci in tudi odrasli s tem, da iz razposajenosti, pa tudi iz zlobnosti pobijajo s kamenjem porcelanaste izolatorje na brzojavnih drogih. Zlasti se to pojavlja v kočevskem, kamniškem in kranjskem političnem okraju na brzojavnih progah med Žlebičem in Ribnico, med Sodražico, Loškim potokom, Novovasjo in Ložem, med Posavjem in Kamnikom, med Kranjem in Trzicem ter med Kranjem in Kokro. Ves trud to omejiti, je bil dosedaj zastoj. Zaloge izolatorjev gredo h kraju, novih pa za sedaj ni mogoče nabaviti. Če bo šlo tako naprej, bo poštna uprava prisiljena v doglednem času na nekaterih progah ustaviti brzojavni in telefonski obrat. Občinstvo se zato v državnem in lastnem interesu pozivlja, da iz svoje strani s primernim podukom in svarilom delajo na to, da se v bodoče prepreči škoda, ki se napravlja na brzojavnih napeljavah.

— **Politične izkaznice za petrolej.** Iz Domžal: V Vašem cenjenem listu sem čital, da so na Vrhniki vpeljali politične izkaznice za petrolej. Tudi v Domžalah imamo politične izkaznice za petrolej in otrobe, tako da Domžale ne zaostanejo za ostalimi naprednimi trgi.

— **Protialkoholno gibanje na Hrvaškem.** 12. t. m. se v Zagrebu vrši sestanek »Svete Vojske«, na katerem bo več predavanj o protialkoholnem delu in organizaciji mladih junakov in junakinj.

— **Koruza za špirt.** Banatska zbornica javlja, da je v bečkereškem okraju okoli 15.000 vagonov pokvarjene koruze, ki se bo porabila za izdelovanje špirta.

— **Pomanjkanje zdravnikov.** Ministrstvo za narodno zdravstvo objavlja seznam zdravnikov, iz katerega je razvidno, da sta v Belgradu 102 zdravnikov, dočim v Stari Srbiji in Makedoniji ni niti enega.

— **Trgovska zveza z Avstrijo.** Naša država mora postaviti trgovsko vez z Avstrijo na drugačno podlago kot so kompenzacijske pogodbe. Zato Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom, podružnica v Ljubljani ne sprejema več vplačil na račun kompenzacijske pogodbe 180/SHS z Avstrijo. Do preklica se sprejema denar le za zdravila, kemikalije, ogljikovo kislino in elektrotehnični material.

— **Carinski uradniki.** Podpisan je ukaz, s katerim se izpreminja stanje in izvršuje premesitev velikega števila uradnikov po vseh carinarnicah v Jugoslaviji.

— **Izvoz jajc.** »Beogradski dnevnik« doznava, da je minister za trgovino v sporazumu z ministrom za prehrano stavil ministrskemu svetu predlog, naj se uvede svobodni izvoz jajc in vseh mlečnih proizvodov.

— **Vseslovenski trgovski shod se je 11. t. m. vršil v Unionu v Ljubljani.** Navzočih je bilo okoli tisoč vdeležencev. Iz sprejetih resolucij navajamo: Osnuje naj se blagovna centrala, blagovni oddelki v bankah naj se odpravijo; skrb naj se za strokovno izobrazbo trgovstva in se čim preje zgradi potrebne nižje, srednje in visoke trgovske šole; uvede naj se v celi državi enoten obrtni zakon, ne sme se pa srbski zakon o delih razširiti na celo kraljestvo, ker njegove določbe za razvoj naše trgovine, obrti in industrije niso primerne; v industrijskih trgovskih in obrtnih vprašanjih bodi mero dajno ministrstvo za trgovino in industrijo; trgovskim potnikom naj se zakonitim potom zagotovi svobodno izvrševanje poklica; nadrobno potovanje naj se ne izprevrže v krošnjarstvo; trgovske in obrtniške zbornice naj ostanejo tudi v bodoče združene kot skupno zastopstvo trgovine, industrije in obrti; v Belgradu naj se ustanovi centralni gospodarski svet, v katerem naj bodo zastopane vse panoge narodnega gospodarstva; valutno vprašanje naj se reši pravično v zmislu zahtev slovenskih in hrvaških gospodarskih organizacij; vsa pozornost naj se posveti domači produkciji živil in se v prvi vrsti zagotovi živež za lastno prehrano po gospodarsko upravičenih cenah; pospeši naj se kolikor mogoče reden promet na železnici, v Ljubljani naj se upostavi železniško ravnateljstvo; pri nastavljanju uradništva naj odloča le sposobnost in uradništvo v svoji službi ne sme biti postavljeno strankarsko-političnim vplivom in izpremembam.

— **Vsem, ki imajo kaj podpore od sorodstva iz Amerike.** Ljubljancem, ki je prejel zasebno pismo od gospoda Walterja Predovicha (Vladimirja Predoviča), trgovca, Pueblo, država Kolorado, nam stavlja iz tega pisma na razpolago sledeče vrstice, ki naj bi jih ponatisnili vsi listi po naši državi: »Kakor hitro sem se (iz Jugoslavije) vrnil na to stran in spoznal, odkodi je prišlo vse, kar se tiče obleke, čevljev itd. — mislim namreč visoke cene — sem nemudoma opozoril naše ljudi, naj pošljajo svojim dragim v domovino dolarje, ne pa zabojev z blagom, za katero morajo plačati trojno in četverno ceno. Prilagam Vam prepis pisma, ki sem ga poslal vsem SHS časnikom v Ameriki. Večina njih je stvar prevedla (pismo je namreč angleško) in je natisnila. Želel bi, da bi tudi Vi to kopijo prevedli in gledali, da doseže pozornosti pri čim širšem delu našega SHS časnikarstva. Prosim, dodajte še to-le: Od časa, ko je »Jugoslav Relief« pričela agitirati in zbirati zaboje, je krona od 16 K za en dolar padla na 75 ali 100 za 1 dolar. (Opomba: Danes žalibog že tudi to ni več res!) a tudi cena za karsibodi v Ameriki je »Zbežlala, kakor krave«. Čevlji, ki sem jih prodal v svoji trgovini pred dvema letoma po 4 do 5 dolarjev, se danes prodajajo po 10, 12 in 15 dolarjev par. Kakšne vrste čevljev torej bi se tukaj moglo prodajati po 1000 do 1200 K? V Ljubljani sem kupil (t. j. jeseni 1919) površnik za 18 dolarjev 50 centov ameranskega denarja, (Opomba: V našem je to bilo 1100 kron), v Ameriki bi pa enakega ne dobil izpod 65 dolarjev. Dve tretjini vse volnene obleke prihajata v Ameriko iz Anglije in Škotske. Zakaj torej naj bi naši izseljenci tukaj plačevali šestim vmesnim mešetarjem njihov profit pri tej obleki, ko morejo pošiljati svojim v Jugoslavijo dolarje in ima dolar, izmenjan (seveda v Jugoslaviji) toliko kupne moči, kakor 3 do 4 dolarji na naši strani? Zaboji, napolnjeni s čevlji, oblačilom itd., utegne v Ameriki veljati 250 do 400 dolarjev — zdaj si pa predstavite, koliko kron more človek dobiti v Ljubljani za to vsoto in koliko blaga! Opozorite ljudstvo v Jugoslaviji potom svojega časnikarstva, naj piše svojim sorodnikom

in prijateljem v Ameriki, naj pošiljajo namesto zaboja po toliko dolarjev, kolikor bi jih zaboji veljali. Pustite jim, da pripravijo tovarnino ali ekspresno pristojbino, ki bi jo morali plačati za vsaki funt. Čutim za svojo rodno zemljo in pri srcu mi je in želim, da bi se ji godilo dobro! — V pismu, ki ga je poslal g. Predovich američanskim slovenskim listom, so bistveno enaka opozorila. Navajamo iz njega le še sledeče: »V Zagrebu sem za vsoto, ki odgovarja 90 centom (torej niti en dolar) američanskim, kupil par rokavic iz kozličevega usnja; enake bi v Ameriki veljale 3 do 4 dolarje. Par čevljev velja v Ameriki danes 8 do 15 dolarjev; za to vsoto, izmenjano v krone, se »na oni strani« dobi dva do štiri pare dobro napravljenih čevljev.«

— **Odprava zasebnih ženskih krojaških šol v Srbiji.** Vlada je dala v Srbiji zapreti vse zasebne ženske krojaške šole, ker je bilo v njih marsikaj nerednega in so si mnoga podjetja nadevala naziv samo zato, da ni bilo treba plačati davka. Vlada bo v nadomestilo povsodi otvarjala državne ženske krojaške ozir. obrtne šole in podpirala enake zavode raznih ženskih organizacij.

— **Pri Rdečem križu je služila, ko se je vojska končala, je nekaj časa delala, nato je pa postopalo okoli. V Pečah je zlezla skozi okno in kradla pri Straharjevi, Ana Dobovšek se piše. V Ljubljani so jo obsodili v 4 mesece težke ječe; po prestani kazni pride v prisilno delavnico. »Jo bomo že na pravo pot spravili, izgubljenko!« pripomni nadsvetnik Vrednjak.**

— **Celih 6 panjev sta uničila» pravi nadsvetnik Vrednjak Andreju Bohincu in Antonu Bajžlju, katera sta kradla med. »Najeta sta bila, da delata drva, jemala sta pa med!« pravi g. nadsvetnik. Bohinc iz Lancova je bil obsojen na 8 mesecev težke, Bajželj iz Predtrga pa v 1 mesec navadne ječe.**

Ljubljanske novice.

lj **Dijaški transport na Čehoslovaško** odide dne 14. aprila ob 4. uri zjutraj z južnega kolodvora in se priklupi osebnemu vlaku na Dunaj. Ukrčevanje je možno že večer preje vsem kolegom, ki žele prenočiti v vagonu. — Dijaška zadruga v Pragi.

lj **Vino luksurizno blago.** Na enkeli proti draginji je stavil predsednik gostilničarske zadruge v Ljubljani gospod Kavčič predlog, da naj se razglasi vino za luksurizno blago. Stori je to zato, da bi lahko gostilničarji svoje goste še bolj drli, kakor jih že, toda kljub temu se nam zdi, da je Kavčičev predlog zelo umesten in je prav, da se v polnem obsegu ustreže njegovim intencijam. V sedanjih resnih časih je luksus nekaj, kar se mora omejiti. V Ljubljani je zdaj 300 gostilen, gotovo jih je tri četrtine preveč. Večina jih je takih, v katerih se ne dobi nič jesti, piti pa kolikor hočeš. Naš nasvet meri na to, da naj se nepotrebne gostilne odpravijo, ker bi se tako dobil prostor za stanovanja in za praktično potrebna neluksurizna podjetja.

lj **Moko so kradli na glavnem kolodvoru.** Večkrat so jo odnesli. Pri deželni sodnji so zato obsodili Franca Fischerja na 4 mesece, Ivana Welletza na 10 tednov in Franca Šajna na 2 meseca ječe.

lj **Ukradena ali izgubljena** je bila na glavnem kolodvoru temnozeleno listnica, vsebujoča zelo veliko vsoto denarja, 1 vozovnico I. razreda za prago Ljubljana-Sisek, bančno pismo nekega trgovca v Ljubljani v Belgrad za dvig 400.000 dinarjev, sliko neke dame, 2 nadaljnji bančni pismi, 2 bloka po 4 komade črnogorskih znamk s pritiskom Militärverwaltung in Montenegro in osebne dokumente lastnika pogrešane listnice. Kdor o tej listnici kaj ve, naj obvesti policijsko ravnateljstvo.

Razne novice.

r **Dunaj — pleše!** Doslej smo bili vajeni čitati in slišati, da Dunaj strada in umira, da Dunaj joče. Sedaj za izjemo iz »Arbeiterzeitung«, da Dunaj — pleše, pleše do blaznosti in norosti. Vsekakor so to bogatini, ki so si v splošni poplavi bede in gorja znali zagotoviti zelene otoke vsakršnega obilja in vživanja. Ti so se sedaj vrgli na ples; ne plešejo pa več nekdanjih domačih plesov — valčkov in polk, ampak čisto nove plesne, ki so jih plesni mojstri pobrali med divjimi in napol divjimi narodi Južne Amerike in Afrike. Ti plesi se imenujejo foxtrott, ragtime in jazz in so ravno tako surovi in odurni, kakor njihova imena. Angleške žene so proti tem plesom zavzele odločno stališče in jih iz dostojne družbe izključile. Na Dunaju jih plešejo na življenje in smrt in bogataška mladina živi samo še tem plesom. »Arbeiterzeitung« resno svari proletarsko mladino, naj ne sledi temu zgledu in se varuje plesne norosti.

r **Amundsenova polarna odprava.** Iz Kristijanije poročajo: Road Amundsen je še za časa vojske napravil po Nansenovih

izkušnjah ekspedicijo k severnemu tečaju. S svojo ladjo »Maud« je nameraval prebrati kar se da daleč na sever Ledeneja morja, ostalo pot do severnega tečaja pa je mislil preleteti z aeroplanom. Amundsenov brat je dobil te dni iz Washingtona telebrzojavko: »Maud prezimuje pri Aronovih otokih 120 milj vzhodno od reke Kolime v Sibiriji. Vse zdravo: Toessein in Knudsen sta ostavila naše prvo zimsko bivališče pri Čeljuskinu, v prvi polovici oktobra 1918. pa sta se srečno vrnila, Amundsen je moral že v oktobru l. 1918, prezimovati pri Čeljuskinu. Šele v l. 1919 je mogel nadaljevati pot, ali ni prišel daleč zaradi plujajočega ledu.

r **Japonce je hotela rešiti pred »Maud«.** Neka gospa iz Port Arthura v Mančuriji je iznašla zdravilo, katero v vsakem slučaju pomaga zoper influenco. Da obruče Japonce pred to boleznijo, je poslala japonskemu konzulu pismo, v katerem je povedala česa je vse njeno zdravilo zmoglo, ter da ga proda japonski vladi za 300.000 dolarjev. Konzul ji je poslal izredno prijazno pismo, kakor je že tradicija mongolskih narodov, v katerem je ponudbo odkloniti, da bi kmalu izvršil samomor radi tega. Komu bo gospa ponudbo zdaj zdravilo, ni znano.

r **Orkanova katastrofa v šestih američanskih državah.** Zadnji orkan, ki je razsajal v Severni Ameriki, je naredil za milijonov dolarjev škode, žal, da je zahteval poleg drugega še 200 človeških žrtv. Posebno prizadete so železnice in brozavne naprave. Največjo škodo so trpele predmestja v Čikagi kakor tudi mesto Elgin, ki leži severozapadno Čikaga, kjer je našlo v orkanu 23 oseb nepričakovano smrti in ravno toliko ljudi pogrešajo. Po nekaterih mestih v državi Illinois je ondesel orkan celo cerkvene zvonove do 100 korakov daleč. Tudi v državi Indiana je vihar strašno gospodaril. V Michiganu je bilo 8 človeških žrtv. V južnih državah Alabama in Georgia je našlo več kot 40 ljudi svojo smrt, ranjenih pa je bilo nad 100 oseb. V mestu Lagrandu (Zapadna Georgia) je orkan ubil 50 ljudi.

r **Afrika.** Pred kratkim so se vršile parlamentarne volitve v Južni Africi, katera je pod vrhovno kontrolo angleške vlade. Nacionalcji zahtevajo, da se njihova domovina izpreže iz angleškega jarma. Izdava bo izjava neodvisnosti, da se oddelja Free State in Natal iz angleških rok v južno afrikanstvo. Južna Afrika je velekoristna za Anglijo, ker tam se nahajajo bogati zlati rudniki. Sodi se, da nikakor ne bo pustila Anglija, da dotednje dežele postanejo neodvisne brez krvoprelitja.

r **Punčka.** Ljubek in obenem premisljevanja vreden prizor se je odigral pred izložbo neke trgovine s punčkami. Dve deklici, stari kakih devet in dvajset let, so stali pred izložbo vsi zaverovani v »punočko«. Mlajša je vzdihnila: »O, ko bi bila moja!« Starejša pa je odkimala in odgovorila: »Jaz bi je pa ne hotela. Kakšne skrb bi imela z njo! Kje naj bi zanj vzel kribo?« Te besede dvajsetletne deklice so skoraj pravilne, a vendar so resnične. Kje so časi, ko je v detinski domišljiji igra lo veselje s punčkami veliko vlogo. Stari danes? Danes slišimo i nežno mladino, ki govori o skrbeh. Odkrila se je rajska tema, kar ji je bilo najljubše, punčko, ker bi ji čelale skrb! Ubogi otroci!

r **Spomenik Marije Caldwellove,** ki so jo Prusi v 12. dan meseca oktobra ustrelili, ker je branila ranjene belgijske vojake pred sirovo nemško sodatesko, so te dni odkrili v Londonu. Na spomeniku je napis: Marija Caldwellova, somrak Bruselja, 12. dan oktobra 1915, a pod njim: Človečnost, Požrtvovalnost, Vdanost, Sila. Spomenik so odkrili z veliko slavo v navzočnosti vseh prvakov angleške dežele. Kraljica sama je imela slavnostni govor.

NAŠIM DRUŠTVOM IN SOMISLJENIKOM!

Ali ste že naročili

»NAŠA POTA«

I. in II. zvezek?

Naj ne bo med nami nikogar, ki ne prečita te zbirke! Socialno vprašanje postaja vsak dan silnejše in socialna borba vsak dan izrazitejša.

V dobi socialnih prevratov in krivih socialnih prerokov bo zbirka vsakemu dobrodošla ter mu bo zvest kažipot v vrtincu sedanjih dni.

Naroča se pri Slovenski krščansko-socialni zvezi v Ljubljani. I. zvezek stane 4 K, II. 8 K, s poštnino 50 vin. več.

Denar se mora poslati naprej.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.